

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 70/99

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte dňa 15. júla 1999 predbežne prejednal podnet [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, Bratislava, Ul. odbojárov 9/11, na začatie konania pre porušenie základného práva a slobody zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky zo strany Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcie vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ, odboru vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti, Národnej rady Slovenskej republiky, Krajskej prokuratúry v Bratislave a Okresného súdu Bratislava I v konaní pod sp. zn. ČVS: VKE-1/30-98 a takto

r o z h o d o l :

Podnet [REDACTED] na začatie konania o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

[REDACTED] sa písomným podaním z 24. apríla 1999 doručeným na Ústavný súd Slovenskej republiky 26. apríla 1999, ktoré označil ako „Podnet na začatie

konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy SR pre porušenie práv fyzickej osoby“, domáhal vynesenia uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) tohto znenia:

„Uznesením Národnej rady Slovenskej republiky č. 268 zo dňa 15. 4. 1999, ktorým NR SR vydala súhlas na vzatie poslanca NR SR do väzby pre vyšetrovateľov Sekcie vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ Ministerstva vnútra SR a postupom Národnej rady SR, vyšetrovateľov Sekcie vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ Ministerstva vnútra SR, Krajského prokurátora v Bratislave a Okresného súdu Bratislava I. bolo porušené ústavné právo podnecovateľa upraveného v čl. 17 ods. 1 na osobnú slobodu, ods. 2 pozbavením osobnej slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, ods. 3 obvineného z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom.“

V ďalšej časti podania navrhovateľ poukazuje na porušenie čl. 78 ods. 2, čl. 149, čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a § 68, § 174 ods. 1 a ods. 2 písm. e) Trestného poriadku. Uznesením Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „Národná rada SR“) z 15. apríla 1999, ktorým Národná rada SR vydala súhlas na vzatie poslanca Národnej rady SR do väzby pre vyšetrovateľov ministerstva vnútra, krajského prokurátora v Bratislave a Okresný súd Bratislava I, bolo podľa navrhovateľa porušené jeho ústavné právo upravené v čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“).

Navrhovateľ zdôvodnil podnet nasledovne:

„Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ, Odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti listom zo dňa 26. 2. 1999 Č.p.: VKE-30/VP-30-99, ktorý bol doručený Národnej rade SR 26. 2. 1999, podalo žiadosť o vydanie mojej osoby na trestné stíhanie v zmysle Ústavy SR zák. č. 460/1992 Zb. podľa čl. 78 ods. 2

s poukazom na § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Trestný poriadok).

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ, Odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti listom zo dňa 26. 3. 1999 Č.p.: VKS 1/30-98, ktorý bol doručený Národnej rade SR 26. 3. 1999, podalo žiadosť o vydanie súhlasu na vzatie do väzby mojej osoby ako poslanca NR SR.

Táto žiadosť na vydanie súhlasu na vzatie poslanca NR SR do väzby bola doručená Ministerstvom vnútra SR sekciou vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ, Odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti ako orgánom, ktorý na to nie je oprávnený podľa Trestného poriadku... Musím však zdôrazniť, že to bolo v čase, keď ešte NR SR vôbec nevydala súhlas na trestné stíhanie mojej osoby v súlade s čl. 78 ods. 2 Ústavy SR podľa § 2 ods. 3 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR platným uznesením NR SR.

Uznesenia NR SR, ktorými NR SR vydala súhlas na moje trestné stíhanie boli prijaté dňa 9. 4. 1999 pod č. 253, 254, 255, 258, 259.

Uznesením č. 268 NR SR zo dňa 15. 4. 1999, na základe žiadosti vyšetrovateľov Sekcie vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ Ministerstva vnútra SR zo dňa 26. 3. 1999 a zo dňa 9. 4. 1999 evidovaných pod č. ČVS: VKE-1/30-98 na vydanie súhlasu na vzatie poslanca NR SR do väzby, NR SR v súlade s čl. 78 ods. 2 Ústavy SR podľa § 2 ods. 3 písm. f) a § 142 zák. NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku NR SR vydala súhlas na vzatie mojej osoby do väzby.

Vyšetrovateľ PZ MV SR by mohol NR SR nanajvýš podľa § 75 Tr. por. požiadať o súhlas na zadržanie poslanca NR SR. Napriek tomu NR SR tomuto nepríslušnému orgánu činnému v trestnom konaní súhlas vydala.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave podal návrh Okresnému súdu Bratislava I na vzatie mojej osoby do väzby a to aj napriek tomu, že nemal na to ako jediný oprávnený orgán činný v trestnom konaní súhlas NR SR... Súd napriek nedostatku takéhoto súhlasu vydaného NR SR pre navrhovateľa väzby - Krajského prokurátora, na mňa väzbu uvalil.

Týmto postupom došlo k porušeniu Ústavy SR čl. 78 ods. 2, pretože som bol zobrať do väzby bez toho, aby oprávnený orgán - Krajský prokurátor mal vydané platné uznesenie NR SR ... .

Sudca Okresného súdu Bratislava I v rozpore s Ústavou SR s čl. 78 ods. 2 uvalil na mňa väzbu bez toho, aby vyžadoval od navrhovateľa - Krajského prokurátora v Bratislave preukázať sa platným uznesením NR SR o vydaní súhlasu na vzatie poslanca do väzby ... .

Týmto postupom boli porušené moje občianske práva zakotvené v druhej hlave Ústavy SR oddiel 2, čl. 17 ods. 2, podľa ktorého nemožno stíhať alebo pozbaviť osobnej slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Týmto postupom boli porušené moje ústavné práva v čl. 17 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Ústavy SR pri súčasnom porušení čl. 78 ods. 2 Ústavy SR podľa § 2 ods. 3 písm. f) a § 142 zák. NR SR č. 350/1996 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky porušila Ústavu SR a to v čl. 1, keď nedbala na tam zakotvenú zásadu právneho štátu a prijala uznesenie s odvolaním sa na čl. 78 ods. 2 Ústavy SR, ktorým vydala súhlas na vzatie poslanca do väzby pre štátny orgán, ktorý takúto žiadosť nie je oprávnený podľa zákona podať NR SR a napriek tomu ho tomuto orgánu vydala.

Osobitne zdôrazňujem, že ide o orgán MV SR, za ktorý zodpovedá NR SR príslušný člen vlády SR a vláda SR, čím podporila nezákonnosť a protiústavnosť, ktorá je vlastná len pre policajný štát.

Okresný súd Bratislava I svojim postupom porušil čl. 2 ods. 2 a čl. 144 ods. 1, 3 Ústavy SR ako aj § 68 Tr. por.“

Navrhovateľ napokon zhrňuje, že jeho podnet sa týka protiústavného uznesenia Národnej rady SR č. 268 z 15. apríla 1999, protizákonného návrhu krajského prokurátora na vzatie do väzby poslanca Národnej rady SR bez súhlasu Národnej rady SR a rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I, ktorý návrh prokurátora bez súhlasu Národnej rady SR na vzatie poslanca do väzby akceptoval. Ďalej sa podnet týka protiústavného a protizákonného postupu vyšetrovateľa, ktorý ako nepríslušný orgán požiadal Národnú radu SR o vydanie súhlasu na vzatie podnecovateľa ako poslanca do väzby. Týmto boli porušené jeho základné práva a slobody podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, o ktorých žiada Ústavný súd SR začať konať. Rozhodnúť žiada len o porušení čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy SR.

Ústavný súd od účastníkov konania vyžiadal písomné vyjadrenie k obsahu podnetu navrhovateľa.

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky v písomnom vyjadrení zo 7. júla 1999 uviedol, že z písomných podkladov Mandátového a imunitného výboru Národnej rady SR a schôdze Národnej rady SR vyplýva, že Národná rada SR pri rozhodovaní o vydaní súhlasu k trestnému stíhaniu a vzatiu do väzby poslanca I. Lexu postupovala v súlade s príslušnými ustanoveniami Ústavy SR (čl. 78 ods. 2) Rokovacieho poriadku národnej rady (§ 140 a nasl.) a Trestného poriadku.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Sekcia vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ na obsah podnetu navrhovateľa reagovalo

písomne 8. júla 1999. Vo vyjadrení uviedlo, že sudca Okresného súdu v Bratislave I na návrh krajského prokurátora v Bratislave rozhodol o vzatí obvineného [REDAKOVANÉ] do väzby, pričom o vzatí do väzby rozhodol až po vydaní súhlasu Národnej rady SR na vzatie do väzby. Postup vyšetrovateľa v danom prípade bol v súlade s ústavou a Trestným poriadkom.

Krajský prokurátor v Bratislave v písomnom stanovisku z 28. júna 1999 uviedol, že postup vyšetrovateľa bol v súlade so zákonom. Krajská prokuratúra v Bratislave pri svojom rozhodovaní vychádzala z pokynov riaditeľa trestného odboru Generálnej prokuratúry SR JUDr. Ivana Segeša.

Predseda Okresného súdu Bratislava I sa v podstate k obsahu podnetu navrhovateľa vyjadril tak, že neboli zo strany sudcu Okresného súdu Bratislava I porušené práva obvineného [REDAKOVANÉ] ustanovené v Trestnom poriadku.

II.

Predkladateľ podnetu navrhol začať konanie pred Ústavným súdom SR pre porušenie čl. 12 ods. 1, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a čl. 19 ods. 1. Rozhodnúť však žiadal len o porušení čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy SR. Ústavný súd, rovnako ako všeobecné súdy, rozhoduje o petite. Ten je jednoznačne označený ako porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy SR.

Skôr, ako má rozhodnúť o prijatí alebo neprijatí podnetu na ďalšie konanie, ústavný súd na neverejnom zasadnutí predbežne prerokuje podnet podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 293/1995 Z. z. Pri predbežnom prerokovaní podnetu zisťuje, či podnet spĺňa všetky zákonné podmienky podľa § 20 citovaného zákona, aj s ohľadom na ustanovenie § 24 a 25 zákona č. 38/1993 Z. z. Podnet musí tak po formálnej, ako aj obsahovej stránke spĺňať kritériá, ktoré zákon vyžaduje. Súd skúma, či už o tej istej

veci nekonal a nerozhodoval, alebo už o tej istej veci nebeží iné konanie na súde. Najmä zisťuje, či je ústavný súd príslušný vo veci konať alebo či je podnet zjavne neopodstatnený. Z toho pohľadu súd vyhodnotil zistený skutkový stav.

Ústavný súd v konaní pod sp. zn. II. ÚS 72/99 vyslovil právny názor, že o prijatí podnetu na ďalšie konanie by mal rozhodnúť len vtedy, ak nejestvujú podľa zákona iné prostriedky na nápravu porušených práv oprávnenej osoby.

Pokiaľ ide o Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Sekciu vyšetrovania a kriminalisticko-expertíznych činností PZ, odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti, Krajskú prokuratúru v Bratislave a Okresný súd Bratislava I, výhrady zo strany navrhovateľa sú cielené na porušovanie zákonnosti, aj keď pritom cituje články ústavy, ktoré tieto orgány v jeho prípade porušujú. Cituje však aj ustanovenia Trestného poriadku (§ 68, § 174 ods. 1, 2). Keď sa orgány činné v trestnom konaní dopustili porušenia zákona tým, že prekročili svoju právomoc, náprava je možná na základe Trestného poriadku tam uvedenými procesnými prostriedkami (sťažnosťou, odvolaním). Do tohto živého procesu ústavný súd nemôže vstupovať a prisvojiť si právomoc akejkoľvek ďalšej odvolacej inštancie. V poslednej fáze môže vykonať nápravu všeobecný súd, ktorý je výlučne kompetentný podľa ustanovenia čl. 142 ods. 1 ústavy s konečnou platnosťou rozhodnúť vo veciach občianskoprávných a trestnoprávných. Trestný poriadok pozná aj mimoriadny opravný prostriedok - sťažnosť pre porušenie zákona, o ktorom rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky. Sú tu teda zákonné prostriedky, ktorými je možné dosiahnuť nápravu už v rámci prípravného konania, ale rovnako aj na súde.

Zo skutkového stavu, ako ho zistil ústavný súd, je predčasné uzatvárať, že už jestvujúce prostriedky ochrany svojich práv, ktoré dáva navrhovateľovi Trestný poriadok, využil. V štádiu, v akom sa prípad nachádza, vlastne ich ešte ani nemohol využiť.

Podnet v tomto prípade by mohol ústavný súd prijať, ak by bolo hodnoverne preukázané, že orgány činné v trestnom konaní porušili základné práva a slobody navrhovateľa zaručené čl. 17 ods. 1, 2, 3 Ústavy SR a že sa tak stalo po vyčerpaní už spomínaných prostriedkov ochrany práv.

Ústavný súd nemá ústavnú právomoc zaoberať sa námietkami navrhovateľa na postup vyšetrovateľa, ktorý podal žiadosť na Národnú radu Slovenskej republiky o vydanie súhlasu na vzatie do väzby. Predkladateľ podnetu uviedol, že vyšetrovateľ nie je príslušným orgánom na vykonanie tohto úkonu. Príslušným orgánom podľa jeho názoru je prokurátor. Pritom žiadosť bola podaná predčasne, skôr, ako bol vydaný súhlas na jeho trestné stíhanie.

Podľa názoru ústavného súdu námietky navrhovateľa treba kvalifikovať ako výhrady na nezákonný postup vyšetrovateľa. Trestný poriadok nemá výslovné ustanovenie, ktoré by predkladateľovi podnetu dávalo za pravdu. Z ustanovenia § 68 Trestného poriadku vyplýva, že o väzbe v prípravnom konaní na návrh prokurátora rozhoduje sudca. Rokovací poriadok Národnej rady Slovenskej republiky ani zákon č. 350/1996 Z. z., nemá osobitné ustanovenie o tejto otázke. Základnou zásadou je, že do väzby môže byť vzatý len obvinený, teda len osoba, proti ktorej už bolo vznesené obvinenie (§ 67 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku). Prokurátorovi nemožno uprieť právo žiadať o súhlas na vzatie poslanca do väzby a následne na základe obdržaného súhlasu podať návrh sudcovi na vzatie do väzby. Zodpovednosť tu nie je na prokurátorovi, ale na orgánoch, ktoré o jeho žiadosti rozhodujú (Národná rada SR a sudca). Prokurátor týmto neporušil ani zákon, ani ústavu.

Ani okresnému súdu podľa názoru Ústavného súdu SR nie je možné vytýkať porušenie zákona alebo ústavy. Sudca nemohol postupovať inak; o podanom návrhu prokurátora na vzatie navrhovateľa do väzby podľa Trestného poriadku (§ 68) musel konať. To, či konal v súlade so zákonom, môže posúdiť odvolací súdny orgán, ale len potom, ak by navrhovateľ proti rozhodnutiu o uvalení väzby podal opravný prostriedok.

Je veľmi obtiažne dešifrovať logiku právneho uvažovania predkladateľa podnetu z hľadiska namietnutých porušení základných práv a slobôd, keď na jednej strane namietol porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, 2, 3, 4, 5, čl. 19 ods. 1 a čl. 144 ods. 1, 3 Ústavy SR, no vzápätí bez bližšieho vysvetlenia, v čom konkrétne a kým boli porušené tieto práva zaručené ústavou, žiada vyniesť uznesenie, v ktorom by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva a slobody zaručené čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy SR. Ústavný súd za tohto stavu, keď pre jeho rozhodnutie je záväzný petit navrhovateľa, zaoberal sa iba návrhom, ktorý sa dotýkal čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy SR, a to v tých súvislostiach, ktoré sa v petite uvádzajú.

Ústavný súd v konečnej rozhodujúcej fáze sa zamerlal len na čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy SR. Vo veci námietky porušenia čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 1 Ústavy SR Ústavný súd SR zaujal také stanovisko, že navrhovateľ ničím nevysvetlil, v čom konkrétne mali byť tieto jeho práva porušené. Podľa názoru ústavného súdu čl. 16 ods. 1 Ústavy SR chráni fyzickú nedotknuteľnosť osoby a zo skutkového stavu uvádzaného navrhovateľom nevyplýva zásah do jeho práv, ktorý by bol takého rázu. Článok 19 ods. 1 Ústavy SR chráni ľudskú dôstojnosť, osobnú česť, dobrú povesť a poskytuje ochranu mena. Ani tento článok nemá s danou vecou nič spoločné. Keďže v petite sa tieto články neobjavili, ústavný súd nepovažoval za potrebné vykonať ich podrobnejšiu analýzu.

Na základe petitu navrhovateľa, po vykonanom rozbere zisteného skutkového stavu, Ústavný súd Slovenskej republiky prijal nasledovné právne závery:

1. Prijatím uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 268 z 15. apríla 1999 nedošlo k porušeniu práv a slobôd navrhovateľa zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 3 ústavy. Článok 17 ods. 1 ústavy zaručuje osobnú slobodu, ktorú je však možné za podmienok ďalej uvedených obmedziť. Podľa ods. 2 citovaného článku nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd z rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní

a Národnej rady Slovenskej republiky zistil, že k pozbaveniu osobnej slobody navrhovateľa došlo z dôvodov a spôsobom, ktorý je upravený v Trestnom poriadku. Ustanovenie § 17 ods. 3 citovaného zákona uvádza, že obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom, pričom zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 24 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu, ktorý musí zadržanú osobu do 24 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu. Predkladateľ podnetu vôbec nebol zadržaný, a preto jeho prípad nie je v príčinnej súvislosti s čl. 17 ods. 3 ústavy.

2. Postup Národnej rady Slovenskej republiky, vyšetrovateľa, krajského prokurátora a Okresného súdu Bratislava I ústavný súd nehodnotil ako porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 3 ústavy. Vyšetrovateľ a krajský prokurátor mohli postupovať podľa Trestného poriadku, vyžiadať si príslušné súhlasy na začatie trestného stíhania navrhovateľa, uznesenia a obvinenia i vzatie do väzby navrhovateľa od Národnej rady Slovenskej republiky, keďže išlo o poslanca Národnej rady SR. Rovnako podľa zákona prokurátor bol oprávnený podať návrh okresnému súdu na vzatie navrhovateľa do väzby.

Národná rada Slovenskej republiky musela o podaných žiadostiach konať. Nekonanie by porušovala nielen Trestný poriadok, ale aj ústavu. To isté sa vzťahuje aj na postup Okresného súdu Bratislava I, ktorý bol povinný (zákon v tomto smere nepozná výnimky) o podanom návrhu prokurátora konať, teda postupovať v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Postup súdu by bol protiústavný vtedy, keby bol zostal nečinný.

Predmetom konania o podnete prijatom na konanie pred ústavným súdom je preskúmanie, či ústavné právo alebo sloboda, ktorej porušenie predkladateľ podnetu namietol, naozaj bolo porušené. Ak predkladateľ podnetu namietne také porušenie práva a slobody, ktoré podľa okolností prípadu zrejme nemohlo nastať, ústavný súd

podnet odmietne ako zjavne neopodstatnený bez toho, aby námietku porušenia ústavy preskúmal vo veci samej.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd vyslovuje právny záver, že podnet je zjavne neopodstatnený, že ho nemožno prijať na ďalšie konanie a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júla 1999

JUDr. Ján D r g o n e c
predseda senátu